

1.

Tvrdé údery tlumičů o přistávací dráhu ustaly. Letadlo zabrzdilo; hučení motorů změnilo tón, pak konečně utichlo. Ale jejich hluk zněl v Gaveinově hlavě pořád a přetvářel jednoduší zvuk v migrénu. Pilot z reproduktoru ohlásil, kolik je v Davabelu hodin.

Cesta trvala třicet šest hodin; v nepohodlí, na kovové sedačce, která ve své těsné kleci svírala bedra. Vstát a odejít kvůli volání přírody bylo možné pouze o přestávkách oznamovaných megafonem. To také bylo možné sundat černé, kovové brýle. Lidé se tlačili ve frontě přede dveřmi jediné toalety. Pak bylo nutné neprodleně zaujmout místa a nasadit si brýle; opět nastalo nesnesitelné horko, pot stékal po zádech, třesavka a mravenčení se šířily po kůži, temnota před očima zacloněnými plechem měla barvu jako něco mezi nacheem a šarlatem.

Během jedné z přestávek promluvil soused:

„Víte, k čemu jsou ty brýle a klec na zadek?“

„Ne...“, zamumlal Gavein.

Muž, mohutný sedmdesátiletý tlustoch, se nemohl na své sedadlo vměstnat; ramenem se tlačil na Gaveina.

„Já to vím, protože už jsem letěl. Je to dvojitá ochrana...“

Zatracený mluvka, pomyslel si Gavein. Důchodce jako vystřižený. Jistě-že už letěl.

„Plech na oči je k tomu, aby nikdo neviděl, jak se celá tahle kraknsna prohýbá, otrřásá a rozpadá ve vzduchu,“ pokračoval stařík. „A ta plechová sedačka je k tomu, aby někdo nevyskočil z letadla, kdyby mu náhodou spadly plechy z očí...“

Gavein se zašklebil, když se pokoušel o úsměv; zapojit do hovoru se nechtěl.

Byl ponořený v myšlenkách; před očima měl pořád manželku, okamžik rozloučení. Na tváři Ra Mahleiné se zračila nespokojenost a nedůvěra. Když anděl ztrácí víru, nedokáže to zakrýt. A ona měla andělsky mírnou tvář a propastně blankytné, nevinné dětské oči. Gavein se kdysi v jejich blankytu utopil a chtěl v této propasti tonout do konce života.

Tentokrát byly její oči nehybné, vážné, přísné, i když jako vždycky hluboké. Nikoli svůdné, leč jakoby tvrdé, neústupné. Takto se dívá žena, která silně miluje a je naplněna neklidem. Pak z jejich očí vytryskly slzy. Jaksi příliš rychle, příliš vydatnou stružkou.

Když odcházel chodbou, její maska se zhroutila jako domeček z karet.

„Gaveine! Gaveine!“ Byl to křik pukajícího srdce, čtyř let samoty vedle pěti roků manželství. Škubla sebou jako pták při vzletu, ale to už je dělily dvě zábradlí a kordon úředníků a vojáků. Nemohl ji naposledy sevřít v náručí.

Osud dopřál každému z nich něco jiného. Jemu tři dny letu do Davabelu; jí čtyři roky plavby. Tu si zvolila sama, aby zůstala s ním; aby oklamala čas a vyhnula se zákonu o povinném kompenzačním manželství.

O tomto závazku se dozvěděli náhodou. A zaslechnutá zpráva může změnit život. Ra Mahleiné se rozhodla k cestě s maximální kompenzací sama; on by se jí to ani nepokoušel navrhopvat. Gavein se divil, že to navrhla tak lehce – prostě řekla, co udělají.

Nemohl se zbavit neodbytných myšlenek. Před očima se mu míhaly rozervané obrazy, cáry vzpomínek.

Jejich manželství znamenalo od samého počátku porušování pravidel; přinejmenším toho základního. V Lavathu bílí představovali nejvyšší vrstvu, a i když byli ostatní přijímáni lépe než v jiných Krajích, smíšená manželství nepřicházela v úvahu.

Ra Mahleiné patřila k těm, kteří získávají společenskou kategorii zcela jednomyslně. Měla zlatožluté vlasy a světlemodré oči, nikoli šedé, jak se často v nejednoznačných případech stává.

Jakmile jarní slunce nabralo sílu, Gavein nabíral snědé opálení. Muži zpravidla mívají poněkud tmavší pleť, ale v případě jich dvou byl tento rozdíl obzvláště nápadný.

Legrační příběh: Ra Mahleiné se domnívala, že má příliš světlá prsa. Řekla mu o tom až později, když se přesvědčila, že ho přitahuje. Jednou

před spaním, přitulená k jeho rameni, zamručela: „Takové bledule se špatně viditelnými vrcholky.“ Nikdy by ho nenapadlo, že tak hezky stavěná bílá dívka může mít podobné komplexy.

O drobných vadách mu říkala sama, ještě než si jich sám všiml, a dokonce, ještě než si jich vůbec mohl všimnout. Trochu natruc si s ním hrála; zjevně dokázala číst v jeho očích a nebála se, zajímalo ji, co se stane. Nebo prostě byla upovídána jako dítě; uchovala si dětsky čisté myšlenky. To si alespoň myslel.

„Mám jedno rameno výš než druhé,“ řekla.

„V Lavathu má polovina lidí problémy s páteří a každý, kdo někdy sportoval, má ramena různě vysoko.“

„Všichni ne. To já mám ramena různě vysoko.“

„No to určitě!“

„Ale mám.“ To bylo na počátku vztahu. „Mám křivou páteř, a kvůli tomu mám jednu lopatku výš. Na stará kolena budu úplně hrbatá.“

„Tak ať.“

Nezbývalo jí než ho obdařit jedním z těch zářivých pohledů, které ho fascinovaly, bezbranných, nevinných, křišťálově čistých. Zrcadlo duše neodráželo všechno, někde v tom dětském pohledu se schovávala i odhodlanost a tvrdohlavé trvání na svém.

Zákon Lavathu sňatky nestejně starým párům nezakazoval. Ale precizní systém slev, úlev a zvláštních práv motivoval, aby byl rozdíl věku mezi manželi co nejmenší, aby se vzali hned po ukončení vědy, ani později, ani dříve, a samozřejmě v rámci své společenské kategorie. Nátlak okolí byl velký, ale poradili si: Ra Mahleiné předstírala těhotenství. To vyvolalo v rodině rozruch, ale podařilo se. Pravdu řekli až po svatbě, když bylo rozhodnuto. A během tahanic s Úřadem segregace měli na své straně všechny blízké.

Zpočátku plánovali vše jako obvykle: cestu bez kompenzace – pro oba čtyři roky odloučení. Praktikantka v Úřadu segregace, kamarádka, však Ra Mahleiné náhodou řekla o manželském závazku. Pokud by jeden z manželů Kraj vyměnil, automaticky by došlo k zneplatnění manželství. Ať už Ra Mahleiné zůstávající v Lavathu, nebo Gavein přicházející do Davabelu by pak v termínu šesti měsíců měli povinnost uzavřít sňatek nový, a v případě žádných vlastních možností by museli využít kandidáty, které by Úřad segregace vybral z příchozích.

Díky cestě s kompenzací se už však od sebe neměli nikdy na delší čas odloučit.

2.

Těsně před koncem cesty bylo povoleno konečně si sundat plechové brýle, přestože museli pořád setrvávat ve svorkách kolem beder. Čas od času pilot rozsvěcel slabou žárovku, aby osvětlil mapu; světýlko vynášelo ze šera tváře pasažérů. Sedadla byla rozmístěna po dvojicích, u oken. Celý vnitřek letadla, plátno potahu i oblouky duralových žeber trupu a příček, které je spojovaly, byly namalovány na tmavošedo. Na různých místech se z nich loupal lak.

„Tenhle je pečlivě sepnutý dráty,“ promluvil opět soused. „Nic se v něm netřese. Ale kdysi jsem letěl kovovým hornoplošníkem: krajová linka, vteřinová výška, rozumíte? Na křídlech měl jen dva motory. Až se mi klepala kolena, tímhle letět... Kdyby letadlo někdo poškodil... Nejhorší bylo, když narazil na díru ve vzduchu. To mával křídly úplně jako pták... Tenhle, to je jiná písnička: solidní tah, silné dráty... přes plátno je ale trochu zima...“

Celou cestu mlčel, a teď nezavře pusou, pomyslel si znechuceně Gavein, přesto pokýval hlavou. Letěl poprvé v životě. Když nastupoval, stihl to spočítat: letadlo mělo dokonce deset motorů, pět na každé straně, tři na křídle, dva podél trupu. Ty podél trupu byly tryskové, jejich hučení bylo ohlušující. Kombinace tryskových a vrtulových motorů prý měla zvláštní výhody. Četl o tom kdysi v novinách.

Mrzlo, v Davabelu zuřila zima stejně jako v Lavathu. Dlouhá cesta vzduchem se do jeho paměti vtiskla jako mlhavé, polovědomé bytí zbavené všech podrobností. Lomoz motoru všechny vzpomínky přehlušil.

„Odepněte si pásy, prosím, můžete vystupovat,“ zachrčel reproduktor. Vnitřek letadla osvětlily slabé oranžové žárovky. Gavein rozepnul kovovou skořápku sedadla a vytáhl zpod ní celtovinový pytel. Veškerý majetek na dalších pětatřicet let života. Nazul si boty na nohy opuchlé mnoha hodinami strnulosti.

Klidně čekal ve frontě u východu. Zledovatělá plocha letiště v Davabelu se v záři nočního nebe blyštěla jako sklo. Černal se pouze přistávací pás. Kabiny pilotů zacloněné sítkou svítily, posádka se připravovala na zpáteční let.

V dálce se tyčila tmavá budova letiště. Až tam se museli dostat s cestovními vaky či pytli na zádech. Všichni šli velmi pomalu. Někteří upadli;

důchodci namáhavě vstávali. Ženy vzlykaly, jak se sbíraly ze zledovatělého povrchu. Gavein to na ledě zvládal bez problémů: uklouzl pouze jednou, a nebylo to nebezpečné – batoh pád utlumil.

Uvnitř budovy letiště se nejprve podíval na hodiny: masivní černou kouli připevněnou ke konci křivé ocelové trubky visící ze stropu. Údaj se od pilotovy informace lišil sotva o třicet dva minut, doletěli téměř přesně podle plánu. Poslušně se zařadil do fronty. Okénko úředníka připomínalo pokladnu v samoobsluze. Konečně byl na řadě. Zaměstnanec v uniformě vyhlédl a pak se na muže pozorně zadíval.

„Gavein Throzz?“

Gavein přikývl; byl ospalý.

Zaměstnanec pečlivě otiskl velké obdélníkové razítko odjezdového víza z Lavathu.

„Udělujeme vám pobytové vízum na třicet pět let. Po jeho uplynutí půjdete do Ayrrahu,“ odpapouškoval formulku. „Pokračujte prosím k odkódování. Tamto okénko,“ ukázal.

Číslo šestnáct mělo počítač se solidní kovovou klávesnicí v obrněném pouzdře. Z nejčastěji ohmatávaných míst se loupal lak. V okénku úřadovale ohnivě zrzavá dívka. Měla velmi světlou pokožku. Její obličej tak zdobil výraz bílé kočky, takové, co má růžový nosík a růžové rty, ale nasadili jí červenou paruku.

Živá reklama Davabelu: *Rovná práva pro červené*, pomyslel si pobaveně.

„Pas, prosím,“ přikázala mu nahlas. Možná se na ni podíval přezíravě. Pokud ji něčím urazil, nebylo to schválně, ale zvyk je železná košile; v Lavathu si zrzavých nikdo příliš nevážil.

„Gavein Throzz? Vy tam tedy máte úžasná jména.“ Měla pisklavý, příliš vysoký hlas. „Budu vám říkat prostě Dave, ano?“

„Gavein je staré, tradiční jméno z Lavathu, které se nezdrobňuje, Dave pochází z David. Říkejte mi prosím Throzzi, pokud vám to nezní.“

„U nás se příjmení nebo přídomky nepoužívají tak jako u vás... v Lavathu,“ řekla. „Na Gaveina zapomeňme. Napíšu vám: Dave, a dál?“

„Co dál?“

„No, druhé, Hlavní jméno...,“ naléhala a vyhýbala se mu pohledem.

„Zákon Lavathu stejně jako Davabelu zaručuje, pokud vím, diskretnost. Šíření Jména omezuje,“ vysvětloval podrážděný Gavein.

„Chcete snad ten předpis využít?“ podívala se na něj pobaveně. Měla hezké modrozelené oči (jako bílá kočka).

Nečekala na předpokládanou odpověď a strčila pas do štěrbinu čtečky. „Nebál jste se letět letadlem?“ Uznale pokývala hlavou. Tohle jí bylo dovoleno. Nevyslovila přece Jméno. „Já nikdy letadlem nelétám... neměla bych tolik odvahy jako vy.“ Důvěrně mu dala najevo, že nese stejné Jméno.

Mlčel.

Určitě čeká, že si s ní po práci domluví schůzku, napadlo ho.

„Musíte autorizovat údaje ze svého pasu,“ ozvala se konečně.

Vyšla z kóje a u jiného pultu do pasu něco vepsala. Byla malá a drobná. *Určitě se chce pochlubit hezkou postavou, pomyslel si, dozajista to mohla zařídit, aniž by vstala od stolu.* Měla na sobě černé sako od uniformy a trochu krátké zelené kalhoty, které se směrem k holínkám zužovaly. Srolovanou lodičku si zastrčila pod nárameník, odznak letištní služby si zase připjala ke svetříku.

Gavein si lhostejně vzal pas a posunul se ve frontě. Celník s velkým obličejem, hranatou čelistí a masivníma prackama v gumových rukavicích vyhodil veškerý obsah Gaveinova zavazadla na pult. Obložené chleby, pár jablek a čajové sušenky odsunul stranou a vložil je do plastové nádoby.

„Dostanete náhradu. Přivážení potravin a zvířat je zakázáno. Chápete, bakterie, plísň... šíří se, a my svou zemi chráníme.“

Gavein zase vecpal svůj skromný majetek do pytle.

Úředník se nedůtklivě podíval.

„K dalšímu okénku, k majetkovému odbavení,“ řekl.

„Po odchodu z této budovy jsou peníze přivezené z Lavathu jen cáry papíru. Do Lavathu se pak musí vrátit přes Ayarrah a Llanaig,“ řekl pokladní.

Gavein poslušně vytáhl z plátěného pytlíku silný svazek použitých zelených bankovek. Rozšířil se jejich nepřijemný zápach.

„Peníze smrdí,“ pravil pokladní zdvořile. „Smrdí žluklým máslem. Když je jich hodně, smrdí.“

„Smrdí rozloženým potem rukou, které je kdysi držely,“ řekl Gavein. „Tady jsou dva miliony.“

Úředník zkušeně počítal. Každou chvíli si máčel prsty v dezinfekční tekutině.

„Souhlasí. Bude to 9617 paketů,“ řekl. Pak odpočítal menší hromádku jiných bankovek. Dokonce i barva byla stejná.

„Co teď?“ zeptal se Gavein. Tohle bylo poslední okénko. Za ním už si vytahoval svoje smrduté jmění někdo další.

„Do Úřadu hierarchie a klasifikace. Dvanáctka. Tamto okénko nalevo,“ ukázal.

3.

Úředník byl černovlasý stejně jako on. Sáhl pro Gaveinův pas.

„Z Lavathu přichází jen málo dospělců. Asi demografický propad...“ zamručel. „Víte, že před osmi transporty tu byl dokonce jeden geront? Velká vzácnost. Jistěže černý.“

Zaměstnanec si pečlivě prohlédl Gaveinovy vlasy a obličej.

„Skvěle. Potvrzuju, že jste černý. Není pochyb. Obejdeme se bez hlasování výboru.“

„Při silnějším světle mám nazrly odstín vlasů,“ řekl Gavein, který měl o svém zevnějšku jasnou představu. „A mám taky příliš světlé oči... takové šedavé.“

Zaměstnanec ho znovu prozkoumal pohledem.

„To je falešná skromnost,“ řekl. „Je to v normě. Potvrzuju lavathskou klasifikaci: jste černý. Dostáváte nejvyšší kategorii, trojku. Zároveň do zvláštní kolonky otiskl razítko s velikánským písmenem S.“

„Můžete si ztmavit vlasy,“ oznámil. „Představte si, že spousta červených si vlasy přibarvuje. Nestoudnost, to vám povím.“

Úředník vyplňoval formuláře, nepřestával přitom mluvit.

„Podle ústavy si červení v Davabelu musí ponechat alespoň dvoucoulový pás přes temeno v přirozené barvě. Šedí, a tím spíš bílí, se nesmějí barvit vůbec; u nich je to trestné.“

„U nás byla jiná pravidla,“ poznamenal Gavein. „To je resocializace? V Davabelu prý provádíte rasovou resocializaci.“

„Cože?“

„No, ta vyhláška o barvení.“

„Ano, resocializace,“ pronesl úředník. „Vždyť to znáte.“

Podal mu potištěný list papíru.

„Tady máte pokyny. Vidíte, v Davabelu se všechno kolem klasifikace, předpisů třídících lidí, bere mnohem pečlivěji než v Lavathu. Podařilo se

nám odhalit tajemství poslušnosti vtělení, a to zcela nezpochybnitelně. A na této bázi se vytvořila i spravedlivá hierarchie.“

„Vysvětlení tajemství v pokynech najdu?“

„Bohužel pouze zkrácený popis a závěr,“ zavrtěl úředník hlavou. „Osobně si myslím, že pokyny by měly být napsány podrobněji. Ale co, podrobnosti se dozvíte u pohovoru.“

„Jistě,“ řekl Gavein lhostejně.

„V Davabelu se ví o problémech... o kterých jste možná ani netušil.“

Gavein mlčel, takže úředník pokračoval:

„Například slovník. Nesmí se používat slova jako bruneti, zrczi, hnědovlasí nebo, a to je vrchol, blondýni. Nikdy. Pouze černí, červení, šedí a bílí... Na ta předchozí raději pro vlastní dobro co nejdříve zapomeňte.“

„Je to trestné?“

„Samozřejmě že ne. Za *blondýna* byste ale od někoho takového mohl dostat nožem pod žebra... Policie nemůže být všude.“

Na okamžik zavládlo ticho.

„Je čas se usadit, oženit. V současnosti je na to dobrá doba. Osobně bych vám doporučoval červenou nebo šedou dívku. Černé to mají kvůli všem těm právům v hlavě pomotané.“

„Já už ale...“

„Už máte ženu?“ Úředník si něco poznamenal do formuláře. „Rozhlédněte se a nechte si to projít hlavou... Stačí pouhá žádost o ruku, abyste předchozí svazek zneplatnil. Přijíždí ženským transportem?“

Gavein přitakal.

„Zůstaly vám v Lavathu děti?“

„Ne.“

„Aspoň že tak. Nejsem příznivcem výměny rodičů, i když už je to na denním pořádku. Dnes dorazilo příliš mnoho dětí, dvě šedé a jedno červené, žádné černé, bohužel, ale můžete se rozhodnout sám. Aha, je jim dva, pět a šestnáct.“

„Počkám na manželku.“

„Musím se zeptat, pro formu, není snad vaše manželka bílá?“

Gavein sklonil hlavu.

„Neporozuměl jste mi?“

„Vysoká, štíhlá, sportovní, přirozená blondýnka.“

„Bílá.“

„Od manželky mi nůž pod žebra nehrozí.“

„Nechtěl jsem být neomaleny. Pečlivá klasifikace lidí je zcela přirozená věc, dokonce ani klima bílým nepřeje. Vypadávají jim zuby, slézají nehty. Příliš málo pigmentu... Asi za to můžou geny. Nakonec uvidíte sám. Za deset let bude ta vaše vysoká a přirozená... pořád vysoká a přirozená, ale holohlavá a bezzubá.“

Prý za to může příměs thallia ve vzduchu. K čemu vám bude stará bába? Lepší by bylo zapomenout.“

Gavein mlčel. Nehodlal se pít s mužem ve službě.

„Kdy proběhne ten pohovor?“

„Až skončí aklimatizace. Dostanete termín.“

Za několik let sám půjdeš do Ayrrahu, pomyslel si škodolibě Gavein. A sám budeš poslouchat to, co teď předhazuje jiným.

„Tamhle je člověk z Aerolinií. Postará se o vás.“

Gavein se zvedl ze židle. Složený list papíru si strčil do kapsy. Ani se neobtěžoval jej číst.

Jeho místo zabral další cestující, který se až dosud držel v předepsané vzdálenosti šesti metrů od okénka.

4.

Tatáž zrzavá úřednice. Jako by se mu přilepila na paty. Gavein ji následoval kilometrovými chodbami.

Prodlužující se cesta a možná i to, že zdejší vzduch páchl mnohem méně než v Lavathu, způsobily, že se cítil mírně omámený.

Nakonec došli do kolektivní noclehárny. Železná lůžka, oprýskaná, ale ne zrezivělá. Slušný standard, mohl to být taky jediný společný obrovský pelech na podlaže. Úřednice vsunula do tabulky na posteli firemní tiskopis Aerolinií se jménem Dave Throzz.

„Omlouvám se za stav ložního prádla, tedy na davabelský standard. U nás se používají dobré matrace, nafukovací nebo z pěny. Tato lůžka byla zhotovena speciálně kvůli usnadnění aklimatizace příchozích. Pocházejí z vojenské nemocnice, proto jsou bílá a jedno jako druhé. Zdržíte se tu noc nebo dvě. Mezitím pro vás Imigrační úřad něco najde. Černí mají možnosti nejlepší.“ Našpulila rty.

Neměla prozrazovat podrážděnost, společenská segregace je přece neměnná, napadlo ho.

Když odešla, Gavein strčil zavazadla pod postel, jenom ze sebe shodil boty a kabát a svalil se na postel povlečenou špinavým prostěradlem. Už dříve mu říkali, že lidé přicházející do Davabelu nejsou odolní proti zdejšímu nemoce; bál se nákazy.

V noclehárně se ještě několikrát rozsvítilo – přicházeli další cestující z Gaveinova transportu, výhradně důchodci, dospělec žádný.

Usnout v místnosti, kde spí sto dvacet mužů, se dá stěžít. Dusno, okna nešlo otevřít, protože za nimi zuřila vichřice. Pořád někdo chrápal, a soused napravo klapal zuby. Jakmile čelisti konečně sevřel a začal zuby jen skřípat, ztišil se. Bohužel někdo jiný začal tlumeně kvílet, jako by se dusil polštářem, třeba ho mučila noční můra.

Gavein v myšlenkách počítal čas cesty Ra Mahleiné. Vycházelo mu, že už by měla být na místě. Dvaatřicet minut navíc bylo zanedbatelných.

Spal špatně, zpočátku se často budil a vyčerpávající spánek beze snů úlevu nepřinášel.

Najednou ho někdo vzal za rameno. Zdálo se mu, že sotva svítá, ale bylo to mlhavý, pošmourný den. Zvedl ztěžklá víčka: znovu ta zrzka.

„Nemáte cukrovku?“

Aeriella... Tentokrát mu sympatičtější nepřipadala. Nosila však stejné jméno jako Ra Mahleiné.

„Nemám,“ odsekl.

„Obávali jsme se, jestli jste neupadl do kómatu. Jsou čtyři odpoledne. Brzy bude pohovor pro černé.“

„Vy máte dva úvazky?“ zeptal se. Zbytky ospalosti se mu vypařovaly z hlavy.

„Dneska mám odpolední. Přidělili mi vás.“

Sama sis mě přidělila, zrzko všivá, pomyslel si.

Mýlil se, brzy se ho zbavila. Přidal se k deseti patnácti osobám čekajícím v malém sálu. Přivedli ještě několik cestujících: výhradně černých dospělců. Pak se konečně ukázal přednášející, funkcionář Úřadu hierarchie a klasifikace, kterého poznal předchozí den.

„Mnoho z vás překvapilo, jak pečlivě zde probíhá společenská segregace, ostatně, setkali jste se s ní už při samotném vstupu,“ začal. Mluvil spatra, i když měl papírek s poznámkami položený před sebou na stole. „Všechno je napsáno v informačním letáku, ale vsadím se o měsíční žold,

že do něj nikdo z vás ani nenahlédl...“ Blahosklonně se usmál a rozhlédl se po sále.

Odpovědělo mu mlčení.

„Jak jinak.“ Funkcionář sundal čapku a postavil se na stůl, odznakem do sálu. „V Dabavelu jsme pochopili zákonitost posloupnosti vtělení a můžeme s naprostou jistotou prohlásit, že bílý zrozený u nás je poprvé vtěleným, tudíž nezbytnějším člověkem. Bílý dospělec, který přišel do Davabelu, je vtělen podruhé, a tak dále.“

Koncepce čtyř vtělení přece není jediný způsob, jak popsat lidský osud, vzpomněl si Gavein na přednášku z Lavathu. Ale neměnná posloupnost vtělení?

„Podle toho, jak někdo mění Kraje, mu roste v pasu kategorie, dokud v dalším Kraji nepřijde vymazání kategorie na nulu, tedy příznání nedokonalosti. Pokud se pak takový člověk přesune jinam, jeho kategorie začne zase narůstat,“ vysvětloval funkcionář. Zároveň na tabuli nakreslil několik histogramů s postupně rostoucími sloupečky. S tím, že nejvyšší sloupeček pokaždé příslušel jinému místu na ose. „To každého přivede k očividnému závěru. I hlupák by pochopil, že čím vícekrát je někdo převtělen, tím později na něj připadne příznání nedokonalosti, je to jasné?“

Opět nikdo nepromluvil.

Skutečně na tom něco bylo, pokud další a další převtělování člověka zdokonaluje, pak by k vymazání kategorie mělo dojít v čím dál pokročilejším věku, aby se týkalo co nejméně lidí.

„No,“ úředník se triumfálně rozhlédl. Pak přistoupil k podrobnostem, ze kterých vyplývalo, že nestačí jen to, že je Gavein černý a Ra Mahleiné bílá, ale i to, že on už prodělává třetí inkarnaci a ona teprve druhou, což ji jako jeho možnou manželku znovu diskvalifikuje.

Zajímalo by mě, kdo z nich je ve stejné situaci jako já, rozhlédl se Gavein po sálu. Všichni poslouchali více či méně znuřeně. Nikdo nevypadal, že by si dělal starosti. Předčasně ženaté těšila možnost, jak se manželky zbavit.

Po přednášce nebylo možné se na nic ptát, pouze pro zájemce provedli nezbytné formalisty zneplatnění manželského svazku. Ostatní měli poslouchat proslov z magnetofonu, ve kterém nebyly, jak si Gavein povšiml, pro čtyřnásobná vtělení žádné nové argumenty.

5.

Poté byl nasměrován do mikrobusu zaparkovaného před budovou letiště. Počkali ještě na několik dalších cestujících a vůz vyrazil.

Těsně za letištěm vjeli do desítky kilometrů se táhnoucí zástavby Davabelu.

Malé dřevěné domy, přízemní či patrové, s přilepenými zahrádkami. Pomíjivé a nenápadné. Každou chvíli se objevily skupinky vyšších, několikapatrových činžáků s regionálními úřady, nemocnicí, možná i bankou, možná i větším obchodem.

Lavath pokrývaly kilometry mnohopodlažních betonových věžáků. Tyčily se jako skalní masivy a vytvářely stovky metrů široké soutěsky. Na dně soutěsek byly úzké asfaltové ulice a chodci vyšlapaná šachovnice stezek na rozlehlých trávnicích. Drsné klima nutilo sdružovat domy k sobě. Zlepšovalo to tepelnou izolaci. Budovy Davabelu vypadaly nuzně, chýběla jim patřičná masivnost.

Zmínil se o tom řidiči.

„Máme přehlednej topografickej systém. Od severu na jih vedou ulice, od západu na východ třídy.“

„Stejně jako u nás,“ skočil mu do řeči Gavein. Pořád si připadal jako obyvatel Lavathu. „Jenže u nás jsou daleko řidší. Pokud náhodou vznikne nějaká, která míří ze severozápadu na jihovýchod, říká se jí promenáda, ze severovýchodu na jihozápad vedou korza. Ty mají svoje čísla. Je to jasné a logické.“

„To jo,“ zamručel šofér. „Korza a promenády máme taky.“

„Teď už jsi z Davabelu, Dave,“ podotkl úředník, který seděl vedle řidiče. „U nás znamená v Davabelu, ne v Lavathu,“ dodal po chvíli. „V Ayrrahu je to prý stejně. Brzo se tam přestěhuju.“ Úředník vypadal staře: prošedivělé skráně, váčky pod očima. S trojkou v pasu, ale s perspektivou rychlého odjezdu do Ayrrahu, kde se stane obyvatelem, jímž budou pohrdat.

Pokud se dožiju jeho věku, budu vypadat stejně jako on, pomyslel si Gavein. „Řekl bych, že i v Llanaigu je stejný systém ulic. Změna by způsobila zbytečný chaos,“ dodal nahlas.

Nastalo šero, v oknech se rozsvěcela světla. Město pokrývala vrstva čerstvého sněhu. Žlutá okna v kombinaci s tmavnoucí modří posilovala

dojem, že domky jsou útulné a vyhřáté. Na křižovatkách však míjeli stejně velké tabule s řadami bílých cifer na černém pozadí a s nápisy: *Ulice* či *Třída*. Řidič je nečetl, pouze počítal křižovatky. Když se spletl, úředník si z něj utahoval.

Vlastně by se mi ty domky měly líbit, říkal si Gavein. Vždyť Davabel stavěli lidé, kteří přišli z Lavathu, takže vyrostli mezi gigantickými obytnými bunkry. Nakonec jsou domky jako domky, pokrčil rameny. Vypadají příšerně.

Řidič odbočil do správné ulice. Gavein četl: Třída 5665. Minibus zastavil po deseti minutách u rohového domu označeného číslem 5665-5454-A.

„Dali vám byt v centru Davabelu. Ani ne čtyři sta čtyřiapadesát ulic a šest set šestašedesát tříd od centra,“ zařehotal se šofér.

„Nikdo přece nechodí pěšky,“ zabručel úředník. „Pokusíme se vám zařídit půjčku na auto. Měl byste jedno mít. Je to součást života.“

Vystoupili. Ledovou krustu na chodníku překryla tenká vrstva čerstvě napadaného sněhu.

Mohl bych si tady rozbít hubu, pomyslel si a snažil se udržovat rovnováhu. U nás by to posypali pískem nebo solí.

6.

Otevřela jim tělnatá žena v kretonovém županu. Hlavu si omotala puntíkovým šátkem, aby jí zakryla právě umyté, ještě mokré vlasy. V kuchyni pobíhal její téměř dorostlý syn s hřebenem zrzavých vlasů zpevněných lakem. Před zrcadlem si zkoušel černou koženou bundu s vyšitými lebkami. Shora doléhal dětský pláč.

„Paní Eislerová?“ zeptal se úředník.

Žena couvla, přitom se jí zkrabatil župan na hrudi.

„Ano... ano... jistě... jistě... čekám vás už od oběda,“ spustila. Přehodila přes sebe synovu šustákovou bundu. Do patra vedlo dřevěné vnější schodiště na zadní straně budovy.

Skromný byt sestával ze dvou pokojů, kuchyně a koupelny. Malými okny dovnitř proudilo jen málo světla. Podlaha byla pokrytá kobercem s velmi vysokým vlasem. Nikde nebyl žádný nábytek, pouze srolovaná nafukovací matrace.

„Jeden z nejlevnějších inzerátů v tisku, a přitom to je slušné místo a prostorné apartmá,“ pravil úředník. „Kolik chcete za měsíc?“ obrátil se na ženu.

„Tři sta osmnáct paketů. A pokud by vám, Dave, vyhovovala moje kuchyně, pak je to dalších šedesát čtyři za obědy,“ řekla. Ohledně jména nového nájemníka ji informovali předem.

Částku Gavein slyšel už na letišti. Teď čekali na jeho rozhodnutí.

„A další podmínky?“

„Jako všude,“ vyhrkla. „Za první a poslední měsíc se platí hned. Další se platí dopředu. Plyn, proud a ohřívání vody je v ceně.“

„Dobrá.“ Vytáhl svazek bankovek.

„Vy u sebe nosíte tolik hotovosti?“ Úředník hvízdal mezi zuby. „Do banky! Proč pokoušet osud?“

Žena mrkala na bankovky a mlčky přitakávala. V pokoji bylo příliš teplo a dusno. Gavein si svlékl bundu; pod ní měl druhou, šedou, jakoby napůl vojenského střihu.

„Tady se není kam posadit,“ podivil se.

„Tady se sedá na koberec,“ poznamenal úředník. „Potahy jsou celtovinné, jednorázové.“

„My s manželem jsme si na to také nemohli zvyknout,“ řekla žena, „a koupili jsme si spoustu nábytku. Židle do jídelny... a tak.“

„Jenže tohle je prázdný pokoj...“

„Ano, taky si myslím, že pro nově příchozí by byly zapotřebí delší adaptační programy,“ řekl úředník. „Jenže delší pobyt na letišti by znamenal vyšší výdaje. Půjčku byste splácel celou věčnost. Adaptační hotel není zadarmo. Můžete si přece nějaký nábytek koupit. Ale je dražší než v Lavathu, mnohem dražší.“

„Potřebné věci jsou: auto, telefon, televize... elegantní oděv už méně, a nábytek ještě méně. Tady se nikdo nesnaží oblékat hezky.“ Žena se pokoušela o zkrácenou adaptační proceduru.

„V Lavathu se nenosí dražší hadry než tady. Ale nosí je... vhodně...“ začal Gavein a téměř okamžitě si povšiml vlastní nemotornosti.

„A to?“

„Přece... vhodně k příležitosti.“

Žena si bundu pevněji stiskla dlaní.

„Byt se mi líbí,“ řekl a přerušil tak mlčení. Ve skutečnosti si myslel, že byt je malý a zanedbaný, ale dražší si nemohl dovolit. Stěny byly špinavé,

ale bílé – to místnosti projasňovalo. Lak na veřejích se na mnoha místech odlupoval.

„Máme ještě jeden, podobný, v přízemí, a druhý v suterénu,“ dodala.

„Tenhle bude stačit.“

„Říkej mi Edda. Za hodinu bude oběd. Seznámíš se s manželem a dalšími nájemníky. Jíme všichni společně.“

7.

Divže si v lehkých sportovních botách nevyrazil na ledové krustě na dvoře zuby. Zaťukal u pána a paní domu. Formalita, dveře nebyly zamčené a host byl vidět z okna. Ostatní na něj už u stolu čekali, byl přece hlavní atrakcí večera.

Leo Eisler, C, nižší a štíhlejší než Edda, i když byl také zrzavý. Skláněl hlavu nad talířem a ve světle žárovky mu prosvítalo temeno pokryté pihami.

Haifan Tonescu, S, a jeho manželka Gundula, rovněž S, oba sebejistí a hluční, tu byli samozřejmě ti nejdůležitější. Pronajímali si nejlepší apartmá v přízemí: s klimatizací a vlastní zahrádkou. Mezi nimi seděli jejich dva nesnesitelní spratkové, ironií osudu divoce zrzaví. Ten starší s chirurgicky přesnou pravidelností šfouchal mladšího prstem, a ten se na něj zase šklebil. Kdykoli se jejich rodiče věnovali něčemu jinému, mladší jako pomstu nabíral špinavou ručkou tvaroh a mazal jej staršímu na kalhoty. Následovalo zvláštní číslo v podobě štípnutí a vrískotu.

Byla mezi nimi i Hilgret, P, nenápadná, šedá jako myška a stejně málomluvná. Pronajímala si jeden pokoj.

V kuchyni jedla rodina bílých. Výměnou za stravu pomáhali Eddě udržovat hospodářství. Bydleli v suterénu, pod bytem Haifana a Gunduly. Gavein si jich všiml, když odnášel talíř do kuchyně. Rodiče měli téměř šedivé vlasy, vlastně by mohli získat jinou společenskou kategorii. Arbitrární rozhodnutí jakéhosi úředníka však určilo jejich osud na pětatřicet let dopředu.

Obě dcery byly však světlé, s bílými řasami a růžovou pletí.

V Lavathu by tento dům patřil jim, pomyslel si, když pohlédl na předčasně zestárlou, shrbenou ženu, jejího bezzubého muže a zbídačelé dívky.

Jakmile přišel, podívali se na něj, povstali a představili se.

„Čeká je dobrá budoucnost,“ řekl tiše rodičům a ukázal bradou na dce-ry. Černí s bílými nemluví. Promluvil jen ze zdvořilosti.

„Jen aby se toho dožily,“ řekl muž. „Tady se nemají špatně. Jsme u dob-
rých lidí,“ dodal rychle.

Edda u stolu popisovala poslední senzaci:

„U nás se ani nerozhoupala lampa a skleničky se nerozezněly...“

„Přeháníš,“ usadil ji manžel. „Když dodávky projíždějí ulicí, lampy se nehoupou. A skleničky zvoní vždycky, když je lednička zapojená. Její vib-
race se přenášejí na linku.“

„My jsme si ničeho nevšimli. Stalo se to příliš daleko na to, aby otřesy dolehly až sem... to není možné.“ Spor rázně vyřešil Haifan, který jako učitel fyziky, černý, byl bezesporu bystřejším pozorovatelem než afekto-
vaná červená Edda.

Šlo o seismický otřes, o kterém informoval tisk. Epicentrum bylo loka-
lizováno v oblasti jihovýchodního Davabelu, těsně pod pobřežím nebo až
pod oceánským dnem. Davabel ležel na kontinentální desce, ale dokonce
ani v kronikách o podobných otřesech nic nestálo; seismická oblast se
tedy mohla nacházet pouze pod oceánským dnem, oceán však nikdy ni-
kdo nezkoumal.

V oblasti epicentra se nacházel Vědecký ústav, výzkumné středisko Da-
vabelu. Někteří lidé tvrdili, že se země pod ním rozestupuje, aby úroveň
místností odpovídala vědecké úrovni ústavu.

Záhada otřesů vyřešena nebyla, takže hovor rychle sklouzl k jiným té-
matům. Edda vyprávěla o hrozné nehodě, při které zahynul místní pekař.

„Vjel na kole pod rychlý nákladák,“ řekla.

V Davabelu kola jezdila po chodnících a pekař chtěl přejet ulici na pře-
chodu pro chodce.

„Nikdo neví, jestli svítila zelená a kdo za to může.“

„Jak se jmenoval?“ zeptal se Leo.

„Bryce.“

„Myslím, jaké měl Hlavní jméno.“

„*Plosib*. Jednou mi to řekl,“ zapojila se Gundula. „Podívejte se do novin.“

Edda toužebně zalistovala novinami. Bohužel, byla to pravda – sebejis-
tá nájemnice tak neutřela nos.

„*Plosib*... to policii nic neřekne,“ přemýšlel vševěda Haifan. „Kdyby se
tak jmenoval *Murhred*, to by měl řídič máslo na hlavě.“

„Kdyby však *Sulled* nebo *Myzzt*, mohl by spát klidně,“ uzavřela samozřejmou úvahu Gundula. Jakmile člověk potvrzuje samozřejmou věc, umocňuje tak přesvědčení o vlastní moudrosti.

Gavein si všiml, že se Edda zachvěla, když zaslechla zvuk Jména *Murhred*. Že by se tak jmenoval Leo? Nebo že by ona sama byla *Murhredda*? To by odpovídalo zkratce Edda. Nikdy o ničem takovém neslyšel, jenže co když je to tady zvykem?

Plosib znamenalo „lidskou rukou, ale náhodou“, *Murhred* zase „rukou člověka, a záměrně“. Gavein se ujistil, že v Davabelu znamenají Hlavní jména totéž co v Lavathu. *Sulled* znamenalo „vlastní rukou“, zatímco *Myzzt* „mozkem“, a bylo to rovněž Jméno Člověka. Ta předchozí byla ze skupin Jmen Boje.

Gavein nesl Jméno *Aeriel*, což znamenalo „vzduchem“ a bylo to Jméno Živlu; Ra Mahleiné to samé: *Aeriella*. Čas od času vtípkovala, že by neměli být spolu, poněvadž to zmenšuje jejich šance. Oba však postupovali přesně opačně, poněvadž našťástí neexistuje nic vrtkavějšího, než je osud.

Jinak než v ostatních Krajích zněly v Lavathu běžné názvy zvířat, rostlin či předmětů. Mnoho lidí se jmenovalo Bharr nebo prostě Medvěd, často se objevovala jména jako Rys nebo Vlk.

„Gavein“ označovalo tygra sněžného. Jedinou šelmu, která by se dokázala poměřit s mocným medvědem bílým. Prý se vzájemně vyhýbají; tygr se drží lesů, zatímco medvěd tundry. Dávni vládci severního Lavathu byli usmířeni, jejich teritoria pokryly obytné bunkry, poslední z nich žili v zajetí. Gavein svého chundelatého jmenovce nikdy neviděl, „Mahleiné“ byl zase název lesní kočky manula. Předjméno „Ra“ označoval kotě. Jednou v zahradě pravého manula viděli. Byl klidný a elegantní, měl soví, kulatou hlavičku a velké smutné oči. Nevypadal jako nelítostný vrah zvířátek z tajgy. Ra Mahleiné ráda chodila podivuhodná živá stvoření pozorovat do zoologické zahrady. Překvapovalo ji, že kdysi dokázala na svobodě přežít.

„Je tu někde blízko zoologická zahrada?“ přerušil Gavein mlčení.

„V Parku kultury na rohu 5400. ulice a 5600. třídy,“ řekl Leo. „Ale nemají tam zrovna moc exemplářů. Prvotřídní zoo je v centru na rohu 5000. ulice a 6000. třídy.“

Hovor přerušil lomoz u dveří, listonoš se úporně snažil nacpat noviny do šterbiny poštovní schránky.

Edda jej pozvala ke stolu. Přinesl s sebou ledový závan, jako by byl stále plný sněhových vloček. Byl malý, podsaditý, s baňatou, obrovskou

hlavou. Postavil na podlahu tašku nacpanou tiskem a dopisy. Pečlivě si oprášil bundu od sněhu, který přitom nametl na sedící, a pak ji podal mladému Eislerovi.

V tmavomodré uniformě, s červenými nárameníky, třásněmi a nášivkami „Pošta Davabel“, „Oddělení 5 445 660“ nebo „Maximé Hoffard“ umístěnými na ramenou vyhlížel Max důstojně.

Posadil se ke stolu, funěl a sténal námahou. Poštovní čepici položil vedle talíře. Chabý věneček šedivých vlasů obklopoval lesklou pleš. Vytáhl kapesník a slavnostně si jím přetřel orosené lahvovité brýle.

„Maxi, nestihls těstoviny, ale pizza bude jedna dvě.“ Edda ho přívětivě poplácala po rameni.

Max něco zabručel a nasadil si brýle, potom komicky loupl okem napravo a nalevo na sousedy u stolu. Šilhal, a brýle zvětšovaly jeho oči jako na karikatuře.

„Konečně je něco vidět,“ řekl.

„Tohle je Dave,“ prohlásila Edda. „Bude bydlet u nás nahoře.“

Max se naklonil nad stůl a natáhl svalnatou ruku jako klepeto. Ubrus poskočil a všichni se jej okamžitě pokoušeli zachytit. Gundulin starší syn využil příležitosti a rozlil kečup. Pouze Gavein si všiml, že to udělal schválně.

„Když čekáme Maxe, měla bys servírovat na gumovém ubrusu a v plechových miskách,“ zařehal se Haifan.

Edda mlčky setřela přeteklý kečup houbičkou a pod ubrus strčila několik ubrousků. Jakmile se všechno vrátilo do původních kolejí, před Maxem se objevil veliký kus pizzy, ze které se kouřilo. Gavein by ji upřednostňoval před těstovinami, dráždil ho pach zvratků, který spojení roztáleného sýra s rozvařenými rajčaty neodvratně připomínalo. Těstoviny také zrovna nemiloval.

Max se pustil do jídla. Všechno ostatní ho přestalo zajímat. Žvýkal pravidelně, rychlými, mechanickými pohyby.

On nejí, on žere, verbalizoval myšlenky Gavein, *jako včela, které se může klidně odříznout zadeček, a stejně nepřestane jíst.*

Kvůli převislému čelu, lysé hlavě a očím odchýleným do stran Max působil jako zárodek nebo ponrava. Jedl velmi hlasitě, a přitom funěl a mlaskal. Čas od času si ten nešvar uvědomil a snažil se jíst tišeji. Musel na to vynaložit tolik úsilí, že jej to ještě víc znervóznělo a funěl hlasitěji.

Gavein usoudil, že Max by se neměl snažit potlačit mlaskání, které mu bylo přirozené. Stejně nikdo jiný nebyl schopen jíst, když se právě krmil, a alespoň by se tím méně trápil.

Znovu zahájili hovor ve snaze přehlušit zvuky žvýkajícího Maxe.

„Máte už pro malého Jméno?“ zapojil se znenadání Max a kapesníkem si otíral plná ústa.

Gavein ztuhl. V Lavathu by tato otázka byla hrubou netaktností. Jak vidět, zde byla přípustná.

„Zrovna včera jsem ho oznámila na úřadu. Bude se jmenovat *Myzzt*, navenek Duarte,“ odpověděla Edda, byť už Max neposlouchal.

„Vybrali jste ho, nebo si je přinesl na svět sám?“ zapojil se Haifan.

„Přinesl, ale nám to vyhovuje, aspoň bude pánem svého osudu,“ odpověděla.

„Nikdo přece nemůže být pánem svého osudu.“

„To bude záležet výhradně na něm, na nikom jiném.“

Max se zase hlasitě cpal.

8.

Oddíl Imigračního úřadu se nacházel na 5665. třídě, zhruba hodinu chůzí daleko. Gaveinovi to trvalo dvakrát déle, obleva proměnila sněh ve vodnatou hmotu, která pokrývala ledovku ještě kluzčí než obvykle. Projíždějící auta cákala na chodník slanou, šedivou břečku.

Nenápadná patrová budova byla zvnějšku opatřena ozdobnými nazeleňalými cihlami. Leo tvrdil, že se zde staví ze dřeva a polystyrenu nebo z plstěných plátů či tvrzené lepenky, v nejlepším případě z tenkých sádrových desek. A že krásné cihly zvnějšku jsou pouze atrapa, věšení bulíků na nos. V Lavathu se stavělo ze šedého betonu, na kterém zůstávaly stopy šalování.

Bylo zapotřebí doplnit zbylé imigrační formality. Chtěl alespoň částečně ulehčit Ra Mahleiné v pádu z vrcholku společenského žebříčku na samé dno. Žebříček měl čtyři příčky.

Přistoupil k okénku s nápisem: „Zápis nově příchozích“. Po několika minutách se objevil nerudný úředník, rozladěný, že jej ruší při druhé snídani.

„To jste neudělal dobře, že jste si vybral manželku dopředu,“ řekl. „Dělavá se to až ve druhé části života. Při přejezdech potom nedochází k rozhodům.“ Dopíjel řídkou kávu bez kofeinu z papírového kelímku.

Gavein zdejší kávu nemohl vystát.

„Předčasné manželství je komplikace, ale jenom malá. Tady je Dava-bel. Když máte v pasu S, anulaci svazku provedete snadno. Nebo autorizujete rozhodnutí se svojí ženou zůstat. Je alespoň hezká?“ Úřednickova řeč připomínala tok nespojitých frází. „Černá jako vy?“

„Bílá.“

„To je ovšem nedorozumění. Bílí se vůbec neberou v úvahu.“ Nenechal se jen tak vyvést z míry. Byl to člověk na pravém místě.

„Zde máte jakožto držitel trojky nárok na černou manželku, nebo dokonce na dvě červené. Dosavadní svazek nemusí být zneplatňován, poněvadž v očích práva neexistuje.“ Úředník vlepil do Gaveinova pasu veliký formulář. „Osobně vám nedoporučuji mít ženy s dvojkou a trojkou zároveň, i když i to se dá zařídít, ale taková manželství bývají nestabilní. Jsem přesvědčený, že tyto předpisy budou brzy změněny.“

„Moje žena se jmenuje Ra Mahleiné. Chci, abyste mi to zapsal do pasu. Ještě jsem ji nestihl vyzvednout v přístavu, ale řekl bych, že už přijela.“

„Bílí se ale do pasu nezapisují. Můžete jich mít, kolik chcete. Jako ku-běny. Bohužel, rychle stárnou a oškliví. Zbytečná komplikace.“

„Přesto ji prosím zapište jako manželku.“

„Byla mladší než vy?“

„Ano.“

„Cestovala v reálném čase a vy s dilatací, souhlasí?“

„Ano.“

„Spočítejte si, o kolik zestárla... teď jí je pětatřicet, biologicky i papírově.“

„Věnovala mi čtyři roky života, aby se se mnou synchronizovala.“

Úředník mávl rukou.

„Kam já ji zapíšu? Na bílé tady není kolonka.“

Gavein tvrdohlavě mlčel. Věděl, že zápis možný je.

„No dobrá,“ vzdal se úředník. „U ‚stavu‘ udělám hvězdičku a tady... dole je kolonka ‚poznámky‘. Zapíšu ji sem.“

Zkurvysyn, pomyslel si Gavein. Zneužil svoje postavení. Mohl ji zapsat jako normálně.

„Jmenuje se Ra Mahleiné,“ řekl.

„Vy žertujete. V Davabelu nemá na vlastní jméno nárok. Bude tady paní Dave Throzzová, bez kategorie.“

„Zapište ji prosím pod jejím vlastním jménem Ra Mahleiné.“ Gavein znal svá práva.

„Napíšu Magdalena. To zní lépe než ten podivný název. Její Hlavní jméno?“

„Aeriella.“

Úředník vsunul formulář do štěrbin počítače, aby nanesl kód Jména.

„Potřebuji více informací. Velmi světlá?“

„Ano, světlá. Modré oči, ale takové tmavší. Vysoká.“

„Jako vy?“ zavtipkoval úředník. Sám byl malý a břichatý.

„Ne, ale vyšší než vy. Štíhlá, žádné zvláštní znaky. Nevím, co ještě...“

„Světlá, to je jistě nazrzlá?“ Úředníkovo chování se změnilo, když byl boj o zapsání Ra Mahleiné do pasu u konce. Splnil služební povinnost a tón jeho hlasu se stal mnohem sympatičtější. V Lavathu by taková změna nebyla možná; úředník se vždy ztotožňoval se svým úřadem.

„Ne. Obočí, řasy tmavší.“

„Ano. Pamatuji si takové ženy,“ povzdechl si úředník. „Báječné bohyně severu. Co jsem se na ně nahleděl. V obchodě jsem seděl za kasou. Na žádnou jsem se nesměl ani podívat. To byla hrůza...“

„Vy si ještě pamatujete Lavath?“

„Ženy severu jsou jako sněhové vločky: krásné, ale pomíjivé,“ pokýval úředník hlavou. „V Davabelu velmi rychle tají. Dokonce i v mrazu...“

„Kdy si budu moct vyzvednout manželku v přistavu?“

„Ano, pamatuji si Lavath,“ teprve nyní odpověděl na předchozí otázku. „Mládí červeného v Lavathu, pod psa. Nemám důvod bílým zrovna fandit. Rozumíte?“

Vlasy měl obarvené načerno; na temeni mu zpod čepice čouhal červený pramen, jak žádaly předpisy.

„Bude vám to oznámeno telefonicky. Osobně na to dohlédnu. Tady máte moji vizitku. Někdy se oba zastavte. Žena vaří báječnou pizzu a dobré těstoviny. Popovídáme si, zavzpomínáme.“

Na kartičce stálo: Ian Hanning, C, několik zkratk označujících postavení a adresa.

9.

Gaveinovi mohlo jeho apartmá způsobit klaustrofobii. Bílé, prázdné a hladké stěny různé výšky; zakřivený strop kopíroval nerovný spád střechy – místnosti jako poloviny neforemných číší. Úzká, vysoká okna. Za nimi rovné řady malých domků, které se lišily pouze detaily: balustrádami, verandami či rozmístěním oken.

V Lavathu se malé domy, solidní jako betonové bunkry, stavěly zřídka-kdy. Bylo je možné vzájemně porovnat, mít představu, co je velké a co malé. Zde byly všechny domy stejně veliké.

Gavein se hodiny válel na nafukovací matraci a zíral do stropu nebo do zdí, na kterých se loupala oprýskaná barva. Nainstaloval telefon (bylo to povinné), přesto však nikdo nevolal. Ra Mahleiné ještě nepřijela.

Jediná aktivita spočívala v obědech u Eddy. Svým způsobem ho chránily, aby se nezbláznil. Každý den byly ohřáté těstoviny z mrazáku. Sáčkový čaj nebo káva bez kofeinu. Haigh, Eddin starší syn, jídal těstoviny dříve než ostatní a na černou koženou bundu si vyšival nové a nové lebky a hnáty. U stolu se objevoval společně s pizzou. (Jistě to byl zmíněný Eddin syn. V současnosti jí nemohlo být víc než čtyřicet.) Haifanovy a Gunduliny děti obvykle jídaly s ostatními. Mladší však dnes zůstal ve škole na dodatkových hodinách. Starší, Torth, byl tady sám, snad proto nasával dlouhé nitky nudlí s nepřírozeným klidem.

Haigh dokončoval další lebku s lesklými flitry v očních jamkách. Ostatní se lopotili se stydnoucími těstovinami.

„Proč se tak strojíš?“ zeptala se Edda.

Haigh měl na hlavě čerstvě nagelovaného zrzavého kohouta. Gavein si představil, jak nafouklý pták zpívá ostatním slepicím.

„U Batse dávají film, za tři pakety. Celý čtyři hodiny, a jenom za tři pakety,“ zdůraznil Haigh.

„Jak se jmenuje?“ zajímal se Gavein. Poslední kousky nudlí byly krátké, nemusel je pracně namotávat na vidličku. Dalo se u toho mluvit.

„Na tom nesejde. Hraje tam Solobinová, bývalá basketbalistka, a je tam spousta sexu...“

„Haighu,“ zapojila se Edda a po očku přitom sledovala Tortha.

„A ještě k tomu Maslynná. Je malá, drobná a prý je úplně holohlavá. Pořád nosí paruky,“ pokračoval neohroženě.

„Na takový film jdeš s dívkou?“ obořila se na něj Edda.

„Zoo zavřeli a pořád ještě neotevřeli.“ Kdykoli Haigh mluvil o ženách, používal stejný žargon.

Gavein tento způsob vyjadřování nesnášel; sám o ženách hovořil jako o lidech, a ne jako o předmětech; a nenaučil se to s věkem – takhle to měl odjakživa. Udělat Haighovi scénu teď ale nemělo smysl.

Prodleva mezi první a druhou větou dnes byla delší, protože Edda zapomněla vyndat pizzu z mrazáku. Jedlíci se rozešli, u stolu zůstal pouze Gavein s Haifanem.

„Tak kdo půjde s tebou?“ zeptala se Edda.

„Petruk, Fazol, Hans a jeden novej. Říkají mu Glicha, ale je černej. Bereme si sodovku.“

„Na polévání?“ Edda pokračovala ve vyšetřování.

„Jo. Polijem z balkónu ty v přízemí, ale až po druhé hodině filmu. Tak zní dohoda.“

Polévání byla umírněná forma bojůvek. I tak to obvykle končilo rvačkou.

„A co na to ti z přízemí?“ zajímal se Gavein.

„Berou si deštníky. Hlásilo se to. Přišel s tím Fazol. Tak zní dohoda.“

„Nebude z toho malér?“

„Nebude. Tak zní dohoda. Příští týden budeme my sedět v přízemí a oni na balkóně.“

„Hlavně se necourejte po ulicích v noci, mimo sál žádné dohody neplatí.“

Z Haighovy party znal Gavein pouze Fazola a Glichu. Jednou za Haighem přišli, když Gavein pomáhal v kuchyni. Neobyčejně vysoký Fazol měl zlověstný, podobaný obličej a dlouhé ruce. Jako bílý bydlel v nedaleké čtvrti plné barabizen. Nezajímalo ho naprosto nic, všechno ho nudilo. Každou druhou větu zakončoval oblíbeným slovem: „Klídek.“ Kdykoli mluvil, působilo to monotónně, ale mohlo to být i mnohem horší.

Glicha byl v Haighově partě nováček. Přijali ho, protože byl černý. Byl vysoký jako Fazol, ale štíhlý, s dlouhými, hubenými končetinami, Gaveinovi připomínal věšák na kabáty.

10.

„Tohle fakt nechápu,“ přerušil mlčení Haigh jakoby směrem ke Gaveinovi, ale přitom po očku sledoval Haifana. „Tvoje žena, Dave, je o několik let

mladší než ty, a každý mění Lavath, Davabel nebo Ayrrah, když je mu přesně pětatřicet nebo sedmdesát, ani o rok míň nebo víc. Ledaže by tady zkejsnul do sto pěti a jmenovali ho gerontem. Tobě je pětatřicet, tak jak je možný, že přijela zároveň s tebou?“

„Letěl jsem letadlem, ona plula lodí,“ pokrčil Gavein rameny. Uvědomil si, že Haigh hodlá vtáhnout do rozhovoru Haifana, učitele fyziky a astronomie na elitní střední škole výhradně pro černé. Haifan netušil, že Haigh má sice načesaného kohouta, což stačilo, aby si zasloužil pohrdání, ale zároveň se připravuje na bakalářskou zkoušku z fyziky a jenom čeká na to, jestli nafoukaný Haifan zabere.

Spolkl to i s navijákem: Haifan odložil noviny a začal přednášet, jistým a znělým hlasem člověka, který ví všechno nejlip.

„To se dá snadno vysvětlit. Rychlost času je totiž závislá na nadmořské výšce. Čím výš vyletiš, tím pomaleji čas ubíhá. Když na tvých hodinkách tady v Davabelu uplyne hodina, ve velké výšce je to pouze vteřina, a ještě výš dokonce míň.“

„Do jaké výšky letadlo vystoupalo?“

„Pilot oznámil, že do vteřinové.“

„Samozřejmě. Proto když dvě osoby chtějí dojet do některého Kraje zároveň, ale jedné z nich není pětatřicet nebo sedmdesát, mladší z nich pluje lodí v reálném čase, tedy v takovém, který plyne na zemi, a starší letí letadlem. Trasa a výška se vybírá tak, aby na konci cesty, ať už v Davabelu, Ayrrahu nebo Lavathu, měli let stejně, tedy věk Konce mládí nebo Počátku stáří, a u některých dokonce Věk důstojnosti. Občas je potřeba cestu lodí a letadlem zkombinovat, protože spojů není dost a u každého se musí jednou nebo víckrát přesedat. Pro ty, co cestují lodí i letadlem, pak slouží hydroplány. Letěls hydroplánem, Gaveine?“

„Ne, ale viděl jsem jeden, jak letí kolem nás.“

„Tak jak to, že jsou vidět hvězdy, když tam u nich čas skoro neplyne?“ popíchl fyzika Haigh.

„To žádný význam nemá,“ Haifan neztrácel pevnou půdu pod nohama. „Hvězda neví, že funguje ve zpomaleném čase, a normálně hoří. Její světlo k nám dopadá, takže ji vidíme.“

„Kecy, Haifane. Jednou jsem viděl, jak za sebou jela auta po 5300. třídě, po té dálnici, víš? Jedno za druhým, sedmdesát kiláků v hodině. Pak byla značka, že můžou zrychlit na stovku, a všechna auta za značkou zrychlila. A víš, co se stalo? Hustá řada zřídla.“

„Nerozumím,“ zabručel Haifan. Připadal si příliš inteligentní na to, aby takovou věc nepochopil. Zpotil se, hlas mu zjhl, oči zvlhly.

„Tak to řeknu znova. Jednodušeji.“ Haigh věděl, že má protivníka na lopatkách. „Předpokládejme, že centimetr čtvereční hvězdy vysílá milion fotonů za vteřinu. Číslo jsem si vycucal z prstu, ty určitě víš, kolik ve skutečnosti vysílá, ale o to teď nejde. Vidíme, že hvězda hoří, protože od ní letí spousta fotonů. Pro hvězdu je to vteřina, a pro nás milion let. A milion fotonů za milion let, to je foton na rok, takže nic, úplná tma. Čili hvězda vidět není! Jenže ty, Haifane, hvězdy vidíš, když zakloníš hlavu, že jo?“ Haigh udělal ze žvýkačky bublinu.

Haifan si zabručel pod nosem, že hvězdy stejně svítí, ale on že má naspěch a musí jít a vrátí se až na pizzu. Nechal tam noviny. Haighovo vítězství bylo přímo drtivé. Vypadalo to, že zrzavý kohout na jeho hlavě je ještě o něco zrzavější.

„Často si ho takhle dobíráš?“ zeptal se Gavein pobaveně.

Haigh to gestem popřel a vsál šedou bublinu.

„Dneska poprvé,“ řekl vážně. „Ale odteď už napořád. Kvůli tomu sráčovi jsem opakoval ročník. Poslali ho k nám na školu s komisí. Nepamatuje si mě.“

„A jak je to vlastně doopravdy?“

„Nikdo neví, jak je to doopravdy. Jenže on o tom nemá ani páru. Většina lidí si myslí, že prostor připomíná ementál. V dírách plyne čas rychle, tedy normálně. A v těch dírách jsou hvězdy nebo planety, a tam, kde nic není... tedy v síru, čas zpomaluje. Proto vidíme, že hvězdy svítí.“

„Z toho vyplývá, že rychlost toku času záleží na vzdálenosti od hmoty?“ ujistil se Gavein.

Haigh nonšalantním gestem přitakal a nafoukl žvýkačku.

„Ale v tom případě by se mělo něco dít v oblastech, kde čas zpomaluje, tedy v síru, jak říkáš. Viděl jsem běžce, kteří dosáhli cíle a přešli do chůze. Najednou jich tam bylo jakoby víc, najednou nebylo kam šlápnout, bylo tam hustěji, než když běželi...“

„V tom Lavathu musej bydlet náramný bedny,“ zamrkal Haigh neochotně. Bylo jasné, že přemoudřelost má s Haifanem společnou. „To máš sakra pravdu, Dave. Tam, kde čas zpomaluje, jsou fotony nahuštěné, takže je tam světlo. Jak bylo v minutové výšce nebo nad ní?“

„Bylo tam světlo, zatracené světlo, až z toho plátěný plášť červeně prosvítal. Pak nám přikázali nasadit si zvláštní brýle, abychom si nezničili oči.“